assault; invasion (of a town or country); क्षुभितं वनगोचराभियोगात् Ki. 13. 10, 2. 46; Ku. 7. 50; Ve. 4; Māl. 8; Mu. 2, 1. 7; Mv. 6. 38. (*b*) Battle, war, conflict. **-5** (In law) A charge, accusation, plaint, indictment; अभियोगमनिस्तीर्य नैनं प्रत्यभियोजयेत् Y. 2. 9.

अभियोगिन् *a.* 1 Devoted to, intent on, absorbed in (in comp). **-2** Attacking, assaulting. **-3** Accusing; मिथ्याभियोगी Y. 2. 11. *m.* A plaintiff, complainant.

अभियोजनम् Ved. Harnessing (one horse) on to another, re-fastening to make firm or tight (Sāy. युक्ते पुनर्योजनम्).

अभिरक्ष् 1 P. **1** To protect, preserve, keep, guard, help; भीष्ममेवाभिरक्षन्तु Bg. 1. 10, 11. **-2** To rule over, govern (as earth &c.); command.

अभिरक्षा,-रक्षणम् Universal or complete protection; protection in every quarter; प्रशान्तबाधं दिशतोऽभिरक्षया Ki. 1. 18.

अभिरक्षित् *a.* Protecting, guarding.

अभिरञ्ज् *pass.* **1** To be coloured or tinted. **-2** To be flushed or greatly delighted, exult. *-Caus.* To tinge, colour, tint.

अभिरक्त *p. p.* **1** Devoted, intent, attached.**-2** Sweet; सुजातपक्ष्मामभिरक्तकण्ठीम् Rām. 5. 5. 25.

अभिरञ्जनम् Colouring.

अभिरम् 1 A. (rarely P.) **1** To be pleased or delighted (with loc.); दृष्टिरिहाभिरमते हृदयं च Mk. 4, 5. 15; न गन्धहरिणो दमनकेदारिकायामभिरमति Vb. 3; Ratn. 2, Y. 1. 252. **-2** To please or gratify oneself, take pleasure or delight in (with loc.); विद्यासु विद्वानिव सोऽभिरेमे Bk. 1. 9. *-Caus.* To gratify, please; मत्सपत्नीरभिरमयिष्यसि Dk. 90, 92, 163.

अभिरत *p. p.* **1** Glad, delighted, satisfied, (विप्रविसर्जने) अभिरम्यतामिति वदेद् ब्रूयुस्तेभिरताः स्म ह Y. 1. 252; रेचितं परिजनेन महीयः केवलाभिरतदम्पति धाम Śi. 10. 55, 89. **-2** Engaged in, devoted or attached to; performing, practising; स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः संसिद्धिं लभते नरः Bg. 18. 45. **-3** Attentive to.

अभिरतिः *f.* **1** Pleasure, delight, satisfaction; attachment or devotion to; न मृगयाभिरतिर्न दुरोदरम् (तमपाहरत्) R. 9. 7; Ki. 6. 44. **-2** Practice, occupation.

अभिरमणम् Delighting in.

अभिराम *a.* **1** Pleasing, delightful, sweet, agreeable; लोकाभिरामं रणरङ्गधीरम् Rām-rakṣā. मनोऽभिरामाः (केकाः) R. 1. 39; 2. 72; 6. 47; अनपेतकालमभिरामकथाः Ki. 6. 30. **-2** Beautiful, lovely, graceful, charming; स्यादस्थानोपगतयमुनासंगमेवाभिरामा Me. 53; कुमारा माराभिरामाः Dk. 10; °त्वं प्रमदवनस्य V. 2; राम इत्यभिरामेण वपुषा तस्य चोदितः R. 10. 67, 13. 32; K. 145; Mv. 5. 47-8. Ś. 3. 26. **-मः** An epithet of Śiva. **-मम्** *ind.* **1** Gracefully, beautifully; ग्रीवाभङ्गाभिरामं दत्तदृष्टिः Ś. 1, 7. **-2** Referring to Rāma.

अभिरम्भित *a.* Seized by; कश्मलं महदभिरम्भितः Bhāg. 5. 8. 15.

अभिराज् *a.* Reigning everywhere, supreme.

अभिराध् *Caus.* To propitiate; निरगमदभिराद्धुमादृतानां भवति महत्सु न निष्फलः प्रयासः Śi. 7. 1.

अभिराधनम् Propitiation; ब्राह्मणस्याभिराधनम् (त्वं कर्तुमर्हसि) Mb. 3. 303. 14.

अभिराद्ध *a.* Propitiated, pleased; दशाननादीनभिराद्धदेवता... Śi 1. 71

अभिराष्ट्र *a.* Ved. Who has gained dominion or supremacy.

अभिरुच् 1 A. **1** To shine, look finely; धर्मोऽभिरोचते यस्माद्धर्मराजस्ततः स्मृतः Mark. P. **-2** To like, desire; यदभिरोचते or अभिरुचितं भवते V. 2 *-Caus.* To be inclined to, have a taste or liking for, long, desire or wish for.

अभिरुचिः *f.* **1** Desire, taste, liking, relish, delight, pleasure; यशसि चाभिरुचिः Bh. 2. 63; (v l. अभिरतिः) परस्पराभिरुचिनिष्पन्नो विवाहः K. 367. **-2** Desire of fame, ambition; splendour.

अभिरुचित *p. p.* Liked, beloved. **-तः** A lover; (वामताम्) तेनिरेऽभिरुचितेषु तरुण्यः Śi. 10. 58.

अभिरुचिर *a.* Very pleasant or agreeable, beautiful, splendid, bright; Rv. 3. 39. 5

अभिरुत *a.* Sounded, vocal; cooed (as the voices of birds &c.). **-तम्** A sound, cry, noise. Rām. 4.

अभिरूप *a.* [अभिगतो रूपम्] **1** Corrseponding with, conformable or suitable to, congruous; अभिरूपमस्या वयसो वल्कलम् Ś. 1. V. 1. **-2** Pleasing, delightful, handsome, charming, beautiful, well-formed; अभिरूपेणापि स्वदारसंतुष्टेन K. 51; उत्कृष्टायाभिरूपाय वराय सदृशाय च (कन्यां दद्यात्) Ms. 9. 88. **-3** Dear to, beloved or liked by, favourite; यो यः प्रदेशः सख्या मेऽभिरूपः Ś. 6. **-4** Learned, wise, enlightened; अभिरूपभूयिष्ठा परिषदियम् Ś. 1; K. 78; Ms. 3. 144. cf. प्राप्तरूपाभिरूपौ द्वौ विद्वांसे सुन्दरेऽपि च Nm. **-पः** **1** The moon. **-2** Śiva. **-3** Viṣṇu. **-4** Cupid, **-Comp.** °पतिः 'having an agreeable husband', N. of a fast or rite performed to secure a good husband in the next world; Mk. 1.

अभिरूपक = अभिरूप q. v.

अभिरोरुद *a.* Ved. Causing tears (of joy or earnest desire); Av. 7. 38. 1.

अभिलक्षित *a.* **1** Marked with signs, bearing marks; मुमोच परमेष्वासः षट् शरानभिलक्षितान् Rām. 3. 28. 26. **-2** Selected; दाक्षिणां प्रेषयामास वानरानभिलक्षितान् Rām. 4. 41.1.

अभिलक्ष्य *a.* To be marked or noted. हरिस्तस्याभिलक्ष्यस्य मोक्षयंल्लक्ष्यसंग्रहम् Rām. 5. 48, 30, **-क्ष्यम्** *ind.* Towards a mark or aim.